

УДК 069(477)

Лук'янов Олександр Іванович
старший науковий співробітник,
Національний музей історії України
(Київ, Україна)
lukian@bigmir.net

Oleksandr I. Lukianov
Senior Research Fellow,
The National Museum of the History of Ukraine
(Kyiv, Ukraine)

**ДОКУМЕНТИ АВТОРА ЗАКОНІВ “ПРО ОБОРОНУ УКРАЇНИ”
ТА “ПРО ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ” ПОЛКОВНИКА ВІТАЛІЯ ЛАЗОРКІНА ЯК ВАЖЛИВЕ ДЖЕРЕЛО
ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ВІДРОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ 1990-
Х РОКІВ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ НМІУ)**

**THE DOCUMENTS OF THE AUTHOR'S LAWS “ON THE DEFENSE OF UKRAINE”
AND “ON THE ARMED FORCES OF UKRAINE” COLONEL VITALII LAZORKIN AS AN IMPORTANT
SOURCE FOR STUDIES OF THE HISTORY OF THE REVIVAL OF THE UKRAINIAN NAVY IN THE EARLY
1990S (BASED ON THE NMHU MATERIALS)**

Анотація

У статті здійснено огляд матеріалів із фондової колекції Національного музею історії України, переданих полковником Віталієм Лазоркіним – співзасновником Збройних сил України. Серед них – копії та оригінали документів, що стосуються Чорноморського флоту та відродження Військово-морських сил України. На основі цих матеріалів зроблено спробу висвітлити та проаналізувати події довкола Чорноморського флоту, які відбувалися в січні–лютому 1992 р. у Криму.

Ключові слова: Віталій Лазоркін, Військово-морські сили України, Чорноморський флот, Крим, НМІУ.

Abstract

The article reviews the materials from the collection of the National Museum of the History of Ukraine donated to the museum by the co-founder of the Armed Forces of Ukraine Colonel Vitalii Lazorkin. Among the materials there are copies and original documents about the Black Sea Fleet and the revival of the Ukrainian Navy. On the basis of these documents, the author attempts to cover and analyse the events concerning the Black Sea Fleet, which took place in January-February 1992 in the Crimea.

Key words: Vitalii Lazorkin, Ukrainian Navy, Black Sea Fleet, Crimea, National Museum of the History of Ukraine.

Через агресію Російської Федерації (далі – РФ), яка розпочалася у 2014 р., Військово-морські сили України (далі – ВМС) зазнали важких втрат. Внаслідок окупації Криму національний флот позбувся майже 80% корабельного складу. Впродовж лютого–березня 2014 р. російські окупаційні війська захопили українські військові частини, розташовані на території півострова. Ці події завершилися анексією Криму та стали першим етапом російсько-української війни, що триває і досі. Проблема відновлення корабельного складу та побудова нових баз для флоту України є нині надзвичайно актуальною. ВМС відіграють ключову роль у захисті морських кордонів держави та морських торгових шляхів. Захопленню півострова Росією у 2014 р. передували роки протистояння між двома державами щодо цілої низки кримських питань. Засновники українського флоту відразу зіштовхнулися з величезним спротивом і відверто ворожими діями з боку російського керівництва та проросійських сил у Криму. Сусідня держава постійно використовувала дипломатичні та економічні важелі впливу для тиску на українську владу. Впродовж 1990-х рр. між Україною та РФ відбулася низка дипломатичних зустрічей на найвищому рівні, які стосувалися проблем Криму, міста Севастополя та Чорноморського флоту (далі – ЧФ). Ключовим моментом стало підписання 28 травня 1997 р. Угоди про статус та умови перебування ЧФ РФ на території України, яка визначала статус означеного флоту та терміни перебування російських військових частин на українській території. Російським дипломатам під час перемовин вдалося нав'язати свій порядок денний та об'єднати питання армії та флоту з економічними угодами й закріпити за собою майно ЧФ. Згодом політичні події, пов'язані з останнім, мали серйозний вплив та визначали внутрішню та зовнішню політику України наприкінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст.

В українській історіографії тема становлення ВМС України висвітлена у багатьох працях дослідників та безпосередніх учасників подій. При підготовці статті автор опрацював публікації співзасновника Збройних сил України (далі – ЗСУ) В. Лазоркіна¹. Дослідженням цієї теми займалися капітан 1-го рангу А. Данілов², український морський офіцер, публіцист

¹ Лазоркін В. Деякі сторінки з історії творення Збройних сил України // Кримська світлиця: електронна версія газети. – 2015. – № 34. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=15770> (дата звернення: 03.12.2020).

² Данілов А. Український флот: біля джерел відродження. – Київ: Видавництво ім. Олени Теліги, 2000. – 600 с.

М. Мамчак³, начальник прес-центру ВМС М. Савченко⁴, дослідник Ю. Мединський, який опублікував біографію першого командувача ВМС України Б. Кожина⁵. Питання відродження національного флоту піднімалося у періодичних виданнях “Народна армія”, “Флот України” та “Морська держава”. Дослідження з означеної теми ускладнюється тим, що більшість матеріалів, що стосуються українського флоту, нині опинилися на окупованій території. Зокрема, втрачено документи, які зберігалися в музеї ВМС України в Севастополі, а також частину архіву газети “Флот України”.

Частиною колекції Національного музею історії України (далі – НМІУ) є матеріали з історії ВМС України, зібрані на початку 1990-х рр. При написанні розвідки автор дослідив колекційний опис № 540 “Відродження Збройних сил України (1990–1992)”. Комплектуванням музейного фонду з означеної теми займалися співробітники музею І. В. Мамалига, Т. П. Данілушкіна та Г. А. Троненко. В 1993 р. вони зібрали унікальні матеріали, серед яких: звернення Севастопольської організації Спілки офіцерів України із закликом прийняти присягу на вірність народові України та стати до лав Збройних сил незалежної України з автографом капітана 1-го рангу Є. Лупакова; анкета делегата III-го з’їзду офіцерів України від Кримської обласної організації Ю. В. Шалита – капітана 2-го рангу, командира 17-тої бригади охорони водного регіону; телеграма від 24 березня 1992 р. командуючого ЧФ адмірала І. Касатонова з вимогою не допускати офіцерів Ю. Шалита та І. Тенюха у з’єднання та частини флоту як таких, що займаються політичною, прогизаконною діяльністю⁶.

Сучасний український флот веде свою історію із квітня 1992 р., коли тодішній президент України Л. Кравчук видав Указ “Про створення Військово-морських сил України” та призначив командувачем ВМС України контрадмірала Б. Б. Кожина. Президентському указу передувала тривала боротьба за відродження флоту офіцерів-патріотів, які влітку 1991 р. об’єдналися у Спілку офіцерів України. Основною метою організації було створення та розбудова національних збройних сил. Тож виняткова роль у відродженні українського флоту належить саме Спілці офіцерів України. 3–5 квітня 1992 р. в Києві відбувся III-й з’їзд цієї організації, на якому визначили невідкладні заходи щодо відродження ВМС України. У з’їзді брали участь офіцери й мічмани ЧФ. Під час з’їзду його учасникам вдалося переконати міністра оборони К. Морозова та заступника голови Верховної Ради В. Дурдинця у невідкладності та важливості створення національних Військово-морських сил. Саме офіцери зі Спілки стали першими керівниками ВМС України. 4 вересня 1991 р. група військовослужбовців ЧФ – капітан 3-го рангу В. Махно, О. Пляшечников, майори А. Капінос, В. Холодюк та В. Рожманов, капітан-лейтенант І. Тенюх та інші створили осередок Севастопольської організації Спілки офіцерів України⁷. Одним із її засновників був полковник Віталій Ілліч Лазоркін. У 1991 р. він став одним із співзасновників української армії як автор Концепції створення національних ЗСУ та активний учасник її упровадження в 1991–1992 рр. У січні 1991 р. за рекомендацією голови Львівської обласної ради В. М. Чорновола колектив радіотехнічного факультету Львівського політехнічного інституту висунув В. Лазоркіна кандидатом у депутати Львівської обласної ради. У березні 1991 р. полковника обрали депутатом. У вересні 1991 р. В. Лазоркін був представником України у складі міждержавної робочої групи з військових питань при Комітеті з питань безпеки і оборони Верховної Ради СРСР. Під час засідань завдяки клопотанням полковника зняли з подальшого обговорення питання воєнної доктрини оновленого СРСР. Ця доктрина передбачала, що українські ЗС мали окупувати частину балканських країн і вийти до Адріатичного моря⁸. В. Лазоркін підготував проекти законів “Про оборону України” та “Про Збройні сили України”, прийняті 6 грудня 1991 р. Верховною Радою України. Саме цього дня в Україні відзначається День Збройних сил України. В жовтні 1991 р. Віталій Ілліч став членом ініціативної групи зі створення ВМС України, до якої також увійшли капітан-лейтенант І. Тенюх та капітан 1-го рангу В. Польовий. 18 січня 1992 р. за дорученням виконкому Спілки офіцерів України В. Лазоркін привів до присяги на вірність українському народові офіцерів запасу Київського гарнізону. Ця урочиста подія відбулася на Софійському майдані, її транслювали на українському телебаченні. В лютому та березні 1992 р. у складі ініціативної групи Віталій Ілліч провів низку зустрічей з командувачем ЧФ адміралом І. Касатоновим. Згодом працював у складі двосторонньої робочої групи щодо розподілу майна та кораблів ЧФ. Під час перемовин між РФ та Україною В. Лазоркін послідовно відстоював позицію щодо передачі українській державі усіх збройних сил, які дислокуються на її території.

30 вересня 2020 р. Віталій Ілліч передав до колекції НМІУ комплекс матеріалів: особисті речі, фотографії, копії та оригінали унікальних документів з його особистого архіву, що стосувалися створення ВМС України навесні 1992 р. Серед цих матеріалів є доповідь заступнику міністра оборони І. В. Біжану від 5 березня 1992 року. Документ містить текст російською мовою, власноруч записаний капітаном 3-го рангу І. Тенюхом та підписаний старшим консультантом Міністерства оборони полковником В. Лазоркіним (рис. 1). У доповіді викладені результати зустрічі 3 березня 1992 р. оперативної групи Міністерства оборони України із адміралом І. Касатоновим, у вересні 1991 р. призначеним на посаду командувача ЧФ ВМФ СРСР і Росії. Ігноруючи закони України та міждержавні домовленості, І. Касатонов відмовився підпорядковуватися Міністерству оборони України та самовільно трактував статтю 1-шої угоди “Про статус стратегічних сил”, яка визначала

3 Мамчак М. Україна: шлях до моря. Історія українського флоту. – Снятин: Прут Принт, 2007. – 404 с.; *Його ж.* Гібридно-флотська війна. Інформаційна оборона. Збірник публіцистичних статей, нарисів і есе. – Севастополь, 2019. – 347 с. // Українське життя в Севастополі: сайт. URL: http://ukrlife.org/main/uacrim/mamchak_hronika.pdf (дата звернення: 03.12.2020).

4 Савченко Н. Анатомія необъявленной войны: Крым. Севастополь. Флот, 1991–1999. – Київ: Українська перспектива; Такі справи, 1997. – 344 с.

5 Мединський Ю. Перший адмірал. – Київ: Український пріоритет, 2015. – 328 с.

6 ЛД-5863, ЛД-5864, РД-10099 // Національний музей історії України (далі – НМІУ). – Фонди. Колекційний опис № 540 “Відродження Збройних сил України (1990–1992)”.

7 Данілов А. Знач. твір. – С. 48

8 Рябошапка В. Стратегія незалежності. Ексклюзивне інтерв’ю з творцем Концепції ВСУ Віталієм Лазоркіним // Сьогодні: електронна версія газети. 24.08.2020. URL: <https://politics.segodnya.ua/politics/ukrainkie-raketnye-kompleksy-po-dalnosti-dostavali-do-moskvy-dazhe-operativno-takticheskie-1471939.html> (дата звернення: 03.12.2020).

стратегічні сили на території України. За словами російського адмірала, ЧФ не належить до військових формувань, тож питання щодо до нього мають вирішуватись окремо. І. Касатонов заборонив І. Тенюху та В. Лазоркіну відвідувати кораблі та зустрічатися з особовим складом Чорноморського флоту. В означеній доповіді викладено підтвердження робочої групи щодо заміни командуючого ЧФ й висунуто пропозиції про негайну передачу Міністерству оборони України 17-тої бригади, особовий склад якої склав присягу на вірність українському народу⁹.

Прийняття присяги офіцерами та мічманами ЧФ на вірність народу України стало ключовим етапом становлення українського флоту. Текст цієї присяги 6 грудня 1991 р. затвердила своєю постановою Верховна Рада України. Першим її склав міністр оборони України К. Морозов. 18 січня 1992 р. це зробив і особовий склад 3-тньої школи водолазів ЧФ в Севастополі. Саме означений підрозділ під керівництвом капітана 3-го рангу О. Ключова став тим, який прорвав російську блокаду створення українського флоту. 26 січня 1992 р. особовий склад 17-тої бригади кораблів охорони водного простору гарнізону Донузлав під командуванням капітана 2-го рангу Ю. Шалита прийняв присягу на вірність народу України. Згодом проросійське керівництво ЧФ зняло з посади згаданого командира. Ентузіазм та патріотизм українських моряків підштовхнув керівників держави до рішучіших дій. 29 січня 1992 р. міністр оборони К. Морозов надіслав телеграму командувачу ЧФ з вимогою приведення особового складу флоту до присяги Україні¹⁰.

До фондової колекції Національного музею історії України полковник В. Лазоркін також передав текст термінової телеграми тодішньому президенту України Л. Кравчуку від 12 березня 1992 р. (рис. 2). В ній українські моряки повідомляють про тиск командування ЧФ на мічманів та офіцерів, які присягнули народу України, та звертаються із проханням про захист честі та гідності українських воїнів. Серед документів – текст телеграми на аркуші паперу А4 з поштовими корінцями від 12 березня 1992 р.¹¹ зі зверненням до Президента України Л. Кравчука від загальних зборів офіцерів та мічманів 17-тої бригади охорони водного району Кримської військово-морської бази, розташованої на о. Донузлав. Означена бригада була найбоєздатнішим з'єднанням і мала на озброєнні 9 сторожових кораблів двох модифікацій, серед яких – СКР-112, що став героєм подій липня 1992 р. Прийняття присяги таким великим з'єднанням викликало агресивну реакцію в керівництва ЧФ. І. Касатонов розпочав цькування моряків: частина була звільнена, а частина – відправлена в інші підрозділи. Адмірал навіть не приховує свої протизаконні дії у спогадах та численних інтерв'ю, які він давав російським медіа. Зокрема, І. Касатонов згадує, що жодних правових підстав для цькування українських моряків не було, а також із гордістю повідомляє про фізичні розправи, залякування та тиск на офіцерів та мічманів, які присягнули українському народові¹².

Ще один документ, вартий особливої уваги серед переданих матеріалів, – доповідь Міністра оборони К. Морозова від 10.03.1992 р. Президенту України Л. Кравчуку щодо стану справ на Чорноморському флоті (рис. 3). У підготовці доповіді брав участь і В. Лазоркін. Документ є машинописною копією з підписом полковника. В тексті містяться висновки українських офіцерів щодо ситуації на флоті після проведення зустрічей із керівництвом ЧФ. Основною загрозою названо втрату півострова та національного флоту. В тексті повідомляється про порушення керівництвом ЧФ українських законів, зокрема Постанови Верховної Ради “Про військові формування в Україні” від 24 серпня 1991 р., Постанову Верховної Ради “Про концепцію оборони та розбудови Збройних сил України” від 11 жовтня 1991 р. та Указ Президента України “Про Збройні сили України” від 12 грудня 1991 р., в якому чітко визначено, що ЗСУ створюються на базі військових округів та сил Чорноморського флоту. В доповіді зроблено висновки, що дії І. Касатонова завдають серйозної економічної та політичної шкоди Україні. Окремо зазначено про необхідність створення комісії, яка має провести розслідування антидержавної діяльності керівництва ЧФ¹³.

Документи засвідчують те, що створенням ВМС України ми завдячуємо передусім офіцерам та морякам, які, попри погрози та цькування з боку тодішнього командування, організували складання присяги. Саме позиція патріотичних українських військових зрушила з місця процес створення ВМС України. Вони проводили активну роз'яснювальну роботу та опрацьовували проекти перших нормативно-правових документів ВМС. Доповіді вищому керівництву держави є доказом, що про загрози та загальну ситуацію на флоті тодішній президент України отримував детальну інформацію. Викликає подив нерішучість та затягування часу з боку вищого керівництва країни із прийняттям важливих доленосних рішень щодо українського флоту. Українські офіцери, серед них і В. Лазоркін, постійно доповідали про загрози втрати півострова в разі розподілу ЧФ та використання кримських військово-морських баз російськими військовими. В 1991–2014 рр. на території України перебували іноземні військові формування, які в лютому–березні 2014 р. ворог використав для захоплення військових частин та майна ВМС України.

Передані В. Лазоркіним матеріали доповнили музейну колекцію, присвячену розбудові національної армії та флоту, та можуть використовуватися для подальшого наукового опрацювання, а також у виставкових проєктах Національного музею історії України.

9 ТКВ-20734 // НМІУ. – Фонди. – Акт приймання № 48.

10 Данілов А. Знач. твір. – С. 96–100.

11 ТКВ-20720 // НМІУ. – Фонди. – Акт приймання № 48.

12 Третья оборона Севастополя. Президент Кравчук требовал, чтобы 3 января 1992-го Черноморский флот принял присягу Украине. Адмирал Касатонов ответил: “Нет!” [Электронный ресурс]: Родина: электронная версия журнала. – 2015. – № 10. – Режим доступа: <https://rg.ru/2015/09/29/rodina-sevastopol.html> (дата обращения: 03.12.2020).

13 НМІУ. – Фонди. – Акт приймання № 48. – ТКВ-20721.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

- Данілов А. Український флот: біля джерел відродження. – Київ: Видавництво ім. Олени Теліги, 2000. – 600 с.
- Лазоркін В. Деякі сторінки з історії творення Збройних сил України // Кримська світлиця: електронна версія газети. 21.08.2015. № 34. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=15770> (дата звернення: 03.12.2020).
- Мамчак М. 2005. Флотоводці України. Історичні нариси, хронологія походів. – Снятин: Прут Принт. – 400 с.
- Мамчак М. 2007. Україна: шлях до моря. Історія українського флоту. – Снятин: Прут Принт. – 404 с.
- Мамчак М. Гібридно-флотська війна. Інформаційна оборона. Збірник публіцистичних статей, нарисів і есе. – Севастополь, 2019. – 347 с. // Українське життя в Севастополі: сайт. URL: http://ukrlife.org/main/uacrim/mamchak_hronika.pdf (дата звернення: 03.12.2020).
- Мединський Ю. Перший адмірал. – Київ: Український пріоритет, 2015. – 328 с.
- Національний музей історії України (далі – НМІУ). – Фонди. – Акт приймання музейних предметів на постійне зберігання № 48 від 30.09.2020.
- НМІУ. – Фонди. – Колекційний опис № 540 “Відродження Збройних Сил України (1990–1992).
- Рудаков В. Фактор Касатонова // Клуб воєначальників Росийської Федерації: сайт. URL: <http://kvrf.milportal.ru/faktor-kasatonova> (дата звернення: 03.12.2020).
- Рябошапка В. Стратегія незалежності. Ексклюзивне інтерв’ю з творцем Концепції ВСУ Віталієм Лазоркіним // Сьогодні: електронна версія газети. 24.08.2020. URL: <https://politics.segodnya.ua/politics/ukrainskie-raketnye-kompleksy-po-dalnosti-dostavali-do-moskvy-dazhe-operativno-takticheskie-1471939.html> (дата звернення: 03.12.2020).
- Савченко Н. Анатомія необъявленной войны: Крым. Севастополь. Флот, 1991–1999. – Київ: Українська перспектива; Такі справи, 1997. – 344 с.
- Третья оборона Севастополя. Президент Кравчук требовал, чтобы 3 января 1992-го Черноморский флот принял присягу Украине. Адмирал Касатонов ответил: “Нет!” // Родина: електронна версія журналу. – 2015. – № 10 (1015). URL: <https://rg.ru/2015/09/29/rodina-sevastopol.html> (дата звернення: 03.12.2020).

REFERENCES

- Danilov A. 2000. Ukrainskyi flot: bilia dzherel vidrozhennia. Kyiv: Vydavnytstvo im. Oleny Telihiy.
- Lazorkin V. 2015. Deiaki storinky z istorii tvorennia Zbroinykh Syl Ukrainy. *Krymska svitlytsia*: elektronna versiia hazety. 21.08.2015, no. 34. URL: <http://svitlytsia.crimea.ua/?section=article&artID=15770> (data zvernennia: 03.12.2020).
- Mamchak M. 2005. Flotovodtsi Ukrainy. Istorychni narysy, khronolohiia pokhodiv. Sniatyn: Prut Prynt.
- Mamchak M. 2007. Ukraina: shliakh do moria. Istoriia ukrainskoho flotu. Sniatyn: Prut Prynt.
- Mamchak M. 2019. Hibryдно-flotska viina. Informatsiina oborona. Zbirnyk publitsystychnykh statei, narysiv i ese. Sevastopol. URL: http://ukrlife.org/main/uacrim/mamchak_hronika.pdf (data zvernennia: 03.12.2020).
- Medynskiy Yu. 2015. Pershyi admiral. Kyiv: Ukrainskyi priorytet.
- Natsionalnyi muzei istorii Ukrainy (dali – NMIU). Fondy. Akt pryimannia muzeinykh predmetiv na postiine zberihannia no. 48, 30.09.2020.
- NMIU. Fondy. Kolektsiinyi opys no. 540 Vidrozhennia Zbroinykh Syl Ukrainy (1990–1992).
- Rudakov V. Faktor Kasatonova. URL: <http://kvrf.milportal.ru/faktor-kasatonova> (data zvernennia: 03.12.2020).
- Riaboshapka V. Stratehiia nezalezhnosti. Ekskliuzyvne interv’iu z tvortsem Kontseptsii VSU Vitaliiem Lazorkinym. *Sohodni*: elektronna versiia hazety. 24.08.2020. URL: <https://politics.segodnya.ua/politics/ukrainskie-raketnye-kompleksy-po-dalnosti-dostavali-do-moskvy-dazhe-operativno-takticheskie-1471939.html> (data zvernennia: 03.12.2020).
- Savchenko N. 1997. Anatomiiia neobiavlennoi voiny: Krym. Sevastopol. Flot, 1991–1999. Kyiv: Ukrainska perspektyva; Takii spravy.
- Tretia oborona Sevastopolia. Prezident Kravchuk treboval, chtoby 3 yanvaria 1992-go Chernomorskii flot prinial prisiagu Ukraine. Admiral Kasatonov otvetil: Net!. *Rodyna*: elektronna versiia zhurnal. 2015, no. 10 (1015). URL: <https://rg.ru/2015/09/29/rodina-sevastopol.html> (data zvernennia: 03.12.2020).

Перелік ілюстрацій:

Рис. 1. Доповідна Заступнику Міністра оборони І. Біжану щодо результатів зустрічі оперативної групи Міністерства оборони з І. Касатоновим.

Рис. 2. Текст термінової телеграми Президенту України Л. Кравчуку від моряків 17-ї бригади ОВП Донузлав.

Рис. 3. Доповідь Президенту України Л. Кравчуку щодо стану справ на Чорноморському флоті Міністра оборони К. Морозова.

7.03.1992р.

Легенда.
Замість якого Міністра оборони
України генерал-лейтенанту Висвану И.В.

Доповідаю:

В соответствии с распоря-
жением Министра обороны Укра-
ны в 15.30 3 марта с.г.
присутствую и работаю в управ-
лении Черноморского флота.

Оперативная группа МО
Украины была принята началь-
ником штаба флота и определены
направления работы.

В 17.00 состоялась беседа с
командующим флотом. В ходе
беседы адмирал Касатонов И.В. выс-
казал твердую позицию о непоз-
можности Черноморского флота
Украине; - что флот является *опе-*
ративно-справочным *объединением*, вво-
дится в *вооруженные* *силы СНГ*,
поэтому не о каком размеще-
нии Оперативной группы МО
Украины при штабе ЧФ в Севас-
тополе не может быть и речи;

ПРЕЗИДЕНТУ УКРАЇНИ,
МИНІСТРУ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Офіцери, мичмани и весь личный состав бригады ОВР
гarrisonа Дунаев, принявшие присягу на верность народу
Украины, крайне возмущены снятием с должности командира
соединения капитана 2 ранга ШАДЫТ Юрия Владимировича.

Это является фактом политического произвола, по-
давления всякого свободомыслия, продолжением политики, ко-
торую проводит командование Черноморского Флота и СНГ.

Мы обращаемся к Президенту Украины и Верховному
Совету Украины выполнить свои обещания по защите чести и
достоинства военных, готовых служить народу Украины, восста-
новить справедливость.

ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ ОФИЦЕРОВ И МИЧМАНОВ
СОЕДИНЕНИЯ

12 марта 1992 года.

ПРЕЗИДЕНТУ УКРАИНЫ
КРАВЧУКУ ЛЕОНИДУ МАКАРОВИЧУ

Д о к л а д
о состоянии дел на Черноморском флоте

Данные работы офицеров Министерства обороны Украины в Севастополе и анализ ситуации, сложившейся вокруг подчиненности Черноморского флота, позволяют сделать вывод о том, что основной целью определенных кругов является отрыв Крыма от Украины.

Достижение этой цели возможно только после решения вопроса о подчинении Черноморского флота. И этот вопрос можно сформулировать так: чей Черноморский флот – того и Крым.

Как следствие этого Украине поступило из Москвы предложение разделить Черноморский флот.

Однако офицеры штаба флота, штабов соединений кораблей решительно предостерегают нас от разделения флота, поскольку Черноморский флот станет небоеспособным и не сможет в полной мере защитить интересы Украины на море. Подавляющее большинство офицеров флота поддерживают идею единого Черноморского флота в составе Вооруженных Сил Украины и готовы принять присягу на верность народу Украины.

Единственным препятствием этому они видят в командующем Черноморским флотом адмирале Касатонове И.В.

На собрании офицеров соединения морской пехоты в обращении к депутатам Верховного Совета Украины было сказано однозначно: "Уберите Касатонova и флот присягнет Украине!"

Такая постановка вопроса черноморцами вполне правомерна, поскольку отражает настроения и традиции флота.

Весь Черноморский флот рассматривается моряками как корабль с единой командой, управляемой плохим капитаном. Замена его на